

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Poradnik Pozytywnego Myślenia

nowe narzędzie pracy doradcy zawodowego

Standardy pracy doradcy

- ▶ na mocy Rozporządzenia MEN z dnia 30.04.2013 r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r., nr 0, poz. 532):
 - ▶ w każdej szkole powinna być wyznaczona osoba realizująca zadania doradztwa edukacyjno-zawodowego
 - ▶ lecz nie każdy dyrektor szkoły ma możliwość zatrudnienia doradcy zawodowego

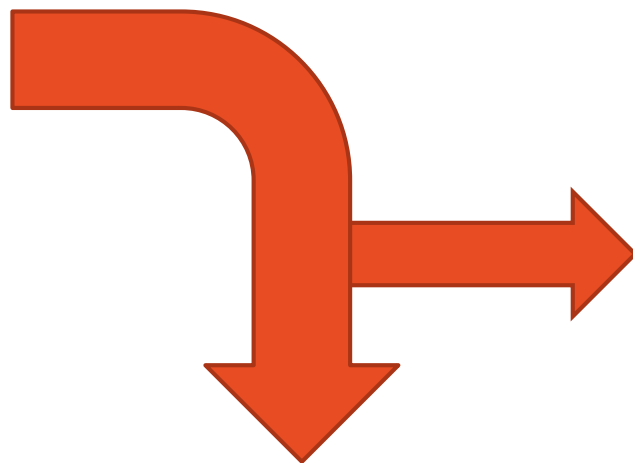
Standardy pracy doradcy

- ▶ w przypadku braku doradcy zawodowego w szkole, dyrektor szkoły wyznacza nauczyciela, wychowawcę lub specjalistę planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego (Dz.U. z 2013 r., nr 0, poz. 532, §25.2)
- ▶ zapisy w rozporządzeniach Ministerstwa Edukacji Narodowej, zobowiązują nie tylko psychologów i pedagogów, ale także nauczycieli - do realizacji działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego

Standardy pracy doradcy

- ▶ jeśli obowiązki doradcy przejmie psycholog, pedagog, albo nauczyciel posiadający przygotowanie do wykonywania jego zadań

może nie znać specyfiki
wszystkich zawodów

może mieć znacznie mniej czasu na ich realizację,
jak też na realizację swoich podstawowych obowiązków

Zadania doradcy

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

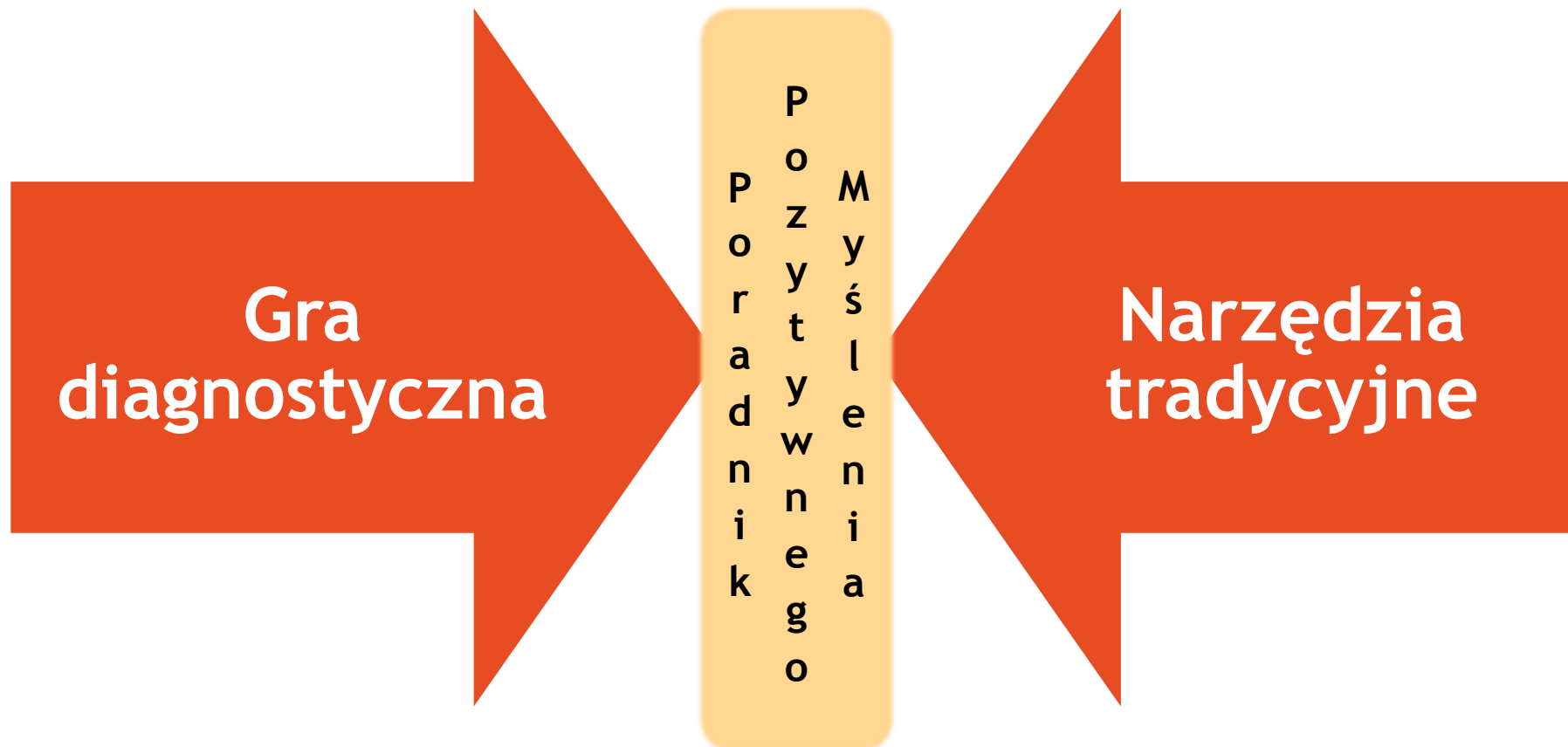
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Poradnik Pozytywnego Myślenia

- ▶ Gra diagnostyczna
- ▶ Podręcznik dla doradcy
 - ▶ podstawy teoretyczne
 - ▶ procedura tworzenia i standaryzacji gry
 - ▶ materiały metodyczne
- ▶ Instrukcja techniczna
- ▶ Podręcznik dla ucznia

Użyteczność narzędzia

wsparcie uczniów
w podejmowaniu
samodzielnych decyzji
edukacyjno-zawodowych

merytoryczne oraz
metodyczne wsparcie
nauczycieli i pozostałych
pracowników oświatowych
w realizacji doradztwa
zawodowego w szkołach

Plan szkolenia

- 1) Doświadcz sam - gra diagnostyczna „Jak uspokoić smoka”
- 2) Podstawy teoretyczne
 - a) Psychologia procesów poznawczych: STYLE POZNAWCZE
 - b) Psychologia pozytywna: STYLE ATRYBUCJI
 - c) Psychologia narracyjna
- 3) Inwentarz zawodów
- 4) Raporty
- 5) Materiały metodyczne dla doradcy zawodowego

Jak
uspokoić
smoka?

Uruchomienie gry

Organizuj Umieść w bibliotece Udostępnij Nagraj Nowy folder

Nazwa	Data modyfikacji	Typ	Rozmiar
ffmpegsumo.dll	2015-01-19 08:37	Rozszerzenie aplik...	841 KB
icudt.dll	2015-01-19 08:38	Rozszerzenie aplik...	9 724 KB
libEGL.dll	2015-01-19 08:37	Rozszerzenie aplik...	100 KB
libGLESv2.dll	2015-01-19 08:37	Rozszerzenie aplik...	854 KB
nw.pak	2015-01-19 08:38	Plik PAK	3 908 KB
nwsnapshot	2015-01-19 08:38	Aplikacja	4 109 KB
ppm	2015-01-19 08:51	Aplikacja	178 410 KB

Aby rozpocząć grę należy kliknąć dwukrotnie w ikonę „app”

Uruchomienie gry

Tworzenie profilu

3

1

2

4

Instrukcja techniczna

- ▶ Skąd pobrać grę?
- ▶ Eyetracking dostępny będzie jedynie na komputerach wyposażonych w kamerę, która automatycznie uruchamiana jest przez program;
 - ▶ w innym przypadku komunikat, przedstawiony na planszy końcowej nie pojawi się, a system od razu zaproponuje pobranie raportu.

Instrukcja techniczna

- ▶ W trakcie gry w każdym momencie można ją zakończyć klikając „X” w prawym górnym rogu.
- ▶ Spowoduje to zamknięcie gry i zapisanie wyników, obejmujących zadania, które udało się zrealizować do momentu zamknięcia gry.
- ▶ Zamknięcie gry w trakcie nie spowoduje wygenerowania raportu - jest to możliwe dopiero po przejściu całej gry.
- ▶ Przy ponownym uruchomieniu gry rozpocznie się ona w miejscu, w którym została zamknięta.

Instrukcja techniczna

- ▶ System zapisuje dane wyłącznie dla jednego profilu, czyli nie tworzy katalogu profili Graczy.
 - ▶ przykład: jeśli gracz X przerwie grę w połowie, to po ponownym uruchomieniu gra rozpocznie się w miejscu, w którym zakończył ją gracz X.
- ▶ Aby nowy Gracz mógł rozpocząć grę należy w profilu gracza wybrać opcję „Zmień profil” i wprowadzić dane dla Gracza Y.
- ▶ Wówczas system zapisywać będzie dane dla Gracza Y, zaś wyniki dla Gracza X zostaną usunięte.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

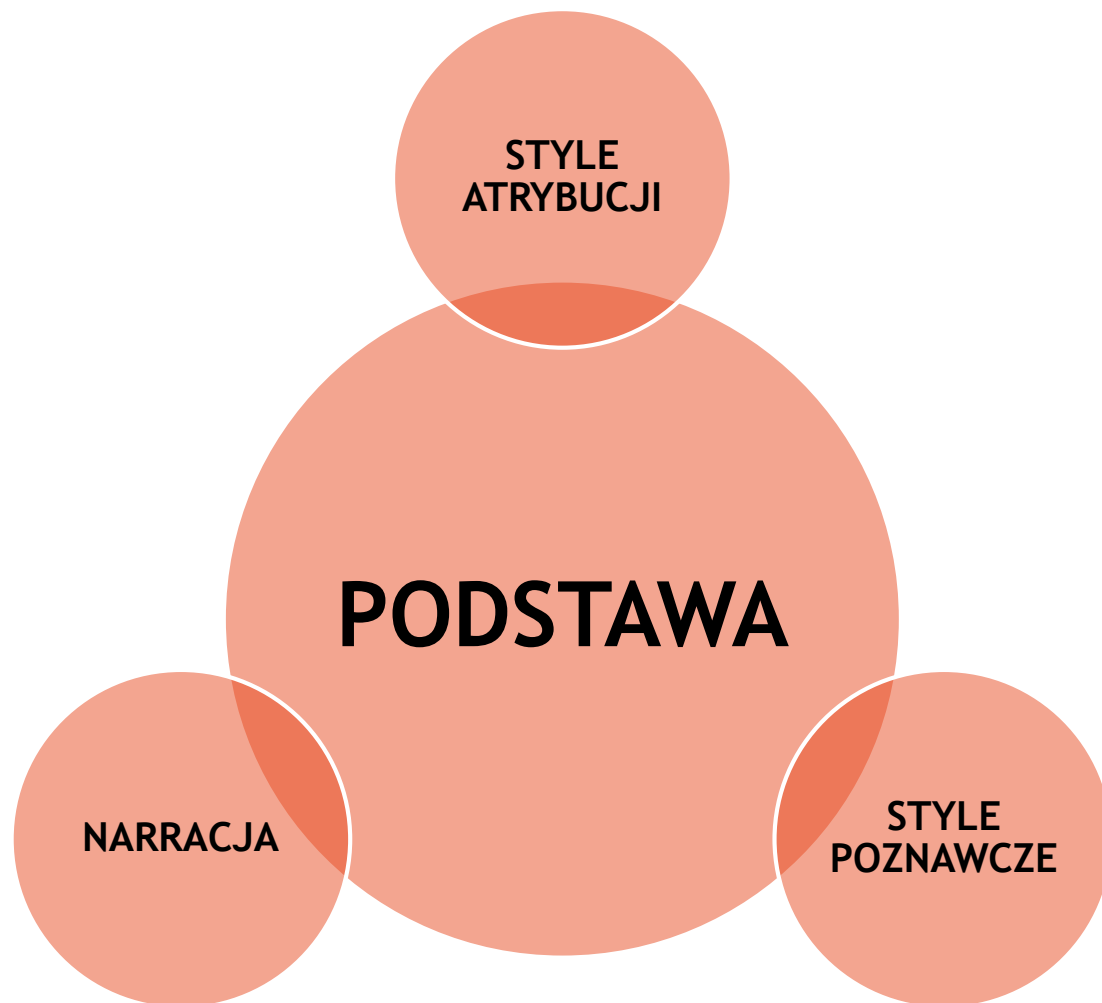
PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Podstawa teoretyczna

Styl poznawczy

preferowany sposób funkcjonowania poznawczego,
odpowiadający indywidualnym potrzebom jednostki

sposób funkcjonowania poznawczego, który jednostka jest
skłonna wybierać spośród innych sobie dostępnych, czyli ten,
który najczęściej spontanicznie stosuje

Styl poznawczy

styl poznawczy dotyczy
**relatywnie stałego sposobu organizacji czynności
poznawczych,**
poprzez którą spontanicznie **równoważy** ona:
swoją **indywidualność**, uwarunkowaną typem temperamentu
i profilem doświadczenia osobistego,
z obiektywnymi wymaganiami otoczenia - sytuacji lub zadania

Styl poznawczy

gdy sytuacja zadaniowa nie posiada jednoznacznych instrukcji,
dotyczących sposobu wykonania zadania

uczeń wybiera sposób **zgodny** z własnymi skłonnościami
i preferencjami

choć:

gdy wymagania
są sprecyzowane

uczeń potrafi
funkcjonować
w odmienny sposób

Style poznawcze diagnozowane w ramach gry

Podstawą analizy związków między stylem poznawczym a efektywnością zawodową jest społeczna odmienność funkcjonowania osób z krańców tych dymensji.

Style poznawcze diagnozowane w ramach gry

Każdy z tych wymiarów niesie ze sobą odrębne wskazówki na temat sposobu funkcjonowania intelektualnego, który człowiek jest skłonny wybierać spośród całego repertuaru swoich zachowań poznawczych, jak również na temat stosowanych przez niego **metastrategii uczenia się.**

Style poznawcze diagnozowane w ramach gry

- ▶ **ZALEŻNOŚĆ - NIEZALEŻNOŚĆ OD POLA**
Herman Witkin
- ▶ **REFLEKSYJNOŚĆ - IMPULSYWNOŚĆ**
Jerome Kagan
- ▶ **ABSTRAKCYJNOŚĆ - KONKRETNOŚĆ**
Kurt Goldstein i Martin Scheer

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zależność - Niezależność od pola

Zadanie:
zapisz, co widzisz?

Anna Wulpe

Co zobaczyłeś?

- ▶ **zdjęcie 1:** widzisz ulicę lub miasto (ZP) **czy** budynki, jezdnię, samochody, drzewa i ludzi (NP)
- ▶ **zdjęcie 2:** widzisz park lub ogród (ZP) **czy** widzi kwiaty, drzewa i ławki (NP)
- ▶ **zdjęcie 3:** widzisz plażę lub brzeg morza (ZP) **czy** wodę, kamienie, drzewo, maszt i surfera (NP)

Zależność - Niezależność od pola

WSKAŹNIK: stopień, w jakim spostrzeganie determinowane jest przez ogólną organizację pola percepcyjnego

- ▶ **zależność od pola:** tendencja do spostrzegania globalnego, całościowego, w której części doświadczane są jako spójne z całością
- ▶ **niezależność od pola:** skłonność do przełamywania zastanej organizacji pola percepcyjnego, do wyodrębniania poszczególnych części i spostrzegania ich jako względnie niezależnych od całości

Refleksyjność - Impulsywność

WSKAŹNIKI:

- 1) szybkość znajdowania rozwiązań
 - 2) poprawność rozwiązań
- ▶ **impulsywność:** tendencja do szybkiego udzielania odpowiedzi i popełniania wielu błędów
 - ▶ **refleksyjność:** tendencja do długiego namyślenia się i popełniania niewielu błędów

Abstrakcyjność - Konkretność

WSKAŹNIK: preferencje dotyczące poziomu ogólności stosowanych kategorii

- ▶ **abstrakcyjność:** tendencja do stosowania bardziej ogólnych kategorii, np. grupowanie mające charakter logicznej klasyfikacji
- ▶ **konkretność:** tendencja do stosowania kategorii mniej ogólnych, np. grupowanie odwołujące się do bezpośrednich relacji między obiektami

Dlaczego styl poznawczy?

- ▶ stosowane w psychologii edukacji
- ▶ stosowane w psychologii pracy i organizacji
- ▶ dobry predykat osiągnięć w różnych dziedzinach

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

***Jak to się dzieje, że część z nas, pomimo niepowodzeń,
trudnych warunków życia i niesprzyjających okoliczności
zachowuje energię, aktywność, gotowość
do podejmowania wyzwań i optymizm,
podczas gdy innych potrafi zniechęcić i zatrzymać
w działaniu najmniejsza nawet porażka?***

Styl atrybucji

- ▶ *dostownie*: przypisywanie czegoś komuś lub czemuś;
- ▶ sposoby przypisywania przyczyny zdarzeń;
związana jest między innymi z potrzebą poczucia kontroli;
- ▶ człowiek poszukuje wyjaśnienia przyczyn wydarzeń i zachowań
wśród czynników osobowościowych lub w otoczeniu;
- ▶ konsekwencja dwóch rodzajów myślenia o przyczynach
niepowodzenia **optymistycznego i pesymistycznego**
Martina Seligman'a

Styl atrybucji

- ▶ w sytuacji porażki człowiek czuje się bezradny i sfrustrowany oraz zmniejsza się bądź całkowicie zanika jego gotowość do podejmowania kolejnych zadań
- ▶ od stylu wyjaśniania zależeć będzie, jak szybko po niepomyślnym wydarzeniu człowiek wyzwoli się z poczucia bezradności;

Style atrybucji diagnozowane w ramach gry

STYL PESYMISTYCZNY w wyjaśnianiu niepowodzeń	STYL OPTYMISTYCZNY w wyjaśnianiu niepowodzeń
stały charakter niepowodzeń - nigdy, zawsze -	chwilowy charakter niepowodzeń - czasami, ostatnio -
zasięg uniwersalny niepowodzeń - nauczyciele są niesprawiedliwi - - książki są nudne -	zasięg ograniczony niepowodzeń - ta książka jest do niczego - - nie jestem dobry w pływaniu -
personalizacja wewnętrzna niepowodzeń - jestem głupi - - to moja wina -	personalizacja zewnętrzna niepowodzeń - za późno zacząłem się uczyć - - ten sprawdzian nie dotyczył tematu -

Dlaczego styl atrybucji?

- ▶ Kształtowanie optymistycznego stylu atrybucji pozwala wywołać czynnik zmiany, tj. np. **rozbudzić nadzieję, czy zmniejszyć przeświadczenia o braku perspektyw.**
- ▶ Takie podejście pozwala na:
 - ▶ rozbudzenie procesu autorefleksji,
 - ▶ aktywne kształtowanie własnej ścieżki rozwoju oraz
 - ▶ formułowanie zindywidualizowanych celów i planów zawodowych.

Dlaczego styl atrybucji?

Wykształcenie u ucznia optymistycznego stylu atrybucji ułatwia mu osiągnięcie sukcesów edukacyjnych, ponieważ:

- ▶ dla optymisty niepowodzenie jest źródłem informacji na temat tego, **co należy zmienić i jak działać bardziej efektywnie**, nie zaś informacją, że „do czegoś się nie nadaje” czy „powinien z czegoś zrezygnować, bo nie jest wystarczająco dobry”.

Dlaczego styl atrybucji?

- ▶ u optymisty porażka nie jest generalizowana, tzn. **nie jest uznawana za zasadę działania i rzeczywistości**
- ▶ dla optymisty przyczyna niepowodzenia nie wynika ze stałych, niezmiennych cech osobowościowych, lecz z czynników zewnętrznych, **podlegających modyfikacji**; tym samym niepowodzenie nie staje się perspektywą przerażającą i demotywującą

Psychologia narracyjna

- ▶ rzeczywistość obiektywna nie istnieje, a życie psychiczne osoby to zbiór jej przekonań, sądów, sposobów wyjaśniania sobie zjawisk i nadawania im określonego **znaczenia**, które konstruowane są w toku życia na podstawie doświadczeń, opinii przekazywanych przez innych, nadawanych etykiet;
- ▶ w ujęciu narracyjnym nie istnieje rzeczywistość wspólna dla wszystkich - każdy z nas ma własną, wynikającą z osobistej **opowieści o świecie**;

Psychologia narracyjna

- ▶ narracyjne podejście do ucznia to odkrywanie opowieści, z jakim idzie on przez życie, rozpatrywanie znaczeń, wpływów oraz kontekstów kulturowych i społecznych;
- ▶ w obrębie psychologii narracyjnej istotne jest **kształtowanie poczucia sprawstwa, kompetencji i podkreślanie zasobów oraz kompetencji uczniów;**

Raporty

The background features a series of overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of orange and yellow, primarily concentrated on the right side of the page. The shapes include triangles and polygons, creating a dynamic, layered effect. The overall color palette is warm and vibrant.

Zawartość raportu

**dominujące
wymiary 3 stylów
poznawczych**

styl atrybucji

**nazwy zawodów,
do których uczeń
posiada
predyspozycje**

**analiza
eyetrackingu**

**analiza
clicktrackingu**

Części raportów

- ▶ Raport I - część I - ZALEŻNOŚĆ OD POLA
- ▶ Raport I - część I - NIEZALEŻNOŚĆ OD POLA

- ▶ Raport I - część II - IMPULSYWNOŚĆ
- ▶ Raport I - część II - REFLEKSYJNOŚĆ

- ▶ Raport I - część III - KONKRETNOŚĆ
- ▶ Raport I - część III - ABSTRAKCYJNOŚĆ

- ▶ Raport I - część IV - PESYMIZM
- ▶ Raport I - część IV - OPTYMIZM

- ▶ Raport II - LISTA ZAWODÓW, W KTÓRYCH MOŻESZ CZUĆ SIĘ DOBRZE

- ▶ Raport III - EYETRACKING
- ▶ Raport IV - CLICKTRACKING

- ▶ Raport V - **Część dla doradcy**

Początek każdego raportu

- ▶ *Imię ucznia*, dziękujemy, że zechciałaś/zechciałeś odbyć z nami tę podróż. Mamy nadzieję, że była ona dla Ciebie ciekawa.
- ▶ Dzięki niej możemy teraz przekazać Tobie kilka informacji, które mogą pomóc Ci w wyborze Twojej przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- ▶ Jest to pewna **sugestia**, którą jeśli zechcesz, możesz wykorzystać.

Przeczytaj ją dokładnie, a na pewno dowiesz się czegoś ważnego o sobie.

Zakończenie każdego raportu

- ▶ Z połączenia wszystkich Twoich tendencji wyszło nam, że powinieneś dobrze się czuć w zawodach, które prezentujemy poniżej...
- ▶ Przeczytaj je i zastanów się, czy rzeczywiście są „Twoje”.
- ▶ Pamiętaj, doradca zawodowy zawsze z chęcią porozmawia z Tobą na ten temat.
- ▶ Skorzystaj z jego pomocy - nie masz nic do stracenia, a możesz zyskać bardzo ciekawe informacje, które pomogą Ci dobrze wybrać swój przyszły zawód.

Eyetracking

- ▶ *ruch gałek ocznych, śledzenie drogi wzroku*
- ▶ pomocny w przypadku tworzeniu profilu poznawczego, gdyż pozwala:
 - ▶ określić na czym skupia się uczeń, czyli jakie elementy tekstu i obrazów są dla niego najbardziej atrakcyjne?
 - ▶ określić, które elementy przyciągają uwagę ucznia: graficzne czy tekstowe?
 - ▶ określić, w jakiej kolejności elementy są spostrzegane?
 - ▶ które obszary pozostają niezauważane?
 - ▶ tworzyć dobrze zaprojektowane, zindywidualizowane materiały edukacyjne,
 - ▶ modelować sposób uczenia się tak, aby wspierać ucznia w przygotowywaniu się do wybranego zawodu

Eyetracking

pytania do ucznia

- ▶ w jakim obszarze ekranu głównie fiksujesz wzrok: część lewa górna, lewa dolna, prawa górna, prawa dolna?
- ▶ jak długo w danym obszarze ekranu fiksujesz wzrok
- ▶ jaki jest kierunek ruchu gałki ocznej po ekranie
- ▶ na jakim kolorze głównie fiksujesz wzrok
- ▶ na jakiego rodzaju obiekcie fiksujesz wzrok

Eyetracking *do refleksji*

- ▶ **Pomyśl:** ktoś lubi patrzeć na przyrodę. To będzie właśnie pierwsze miejsce, na które na obrazku spojrzą jego oczy np. na drzewo, łąkę, niebo. Z kolei ktoś inny lubi patrzeć na ludzkie twarze, i to one będą przyciągały jego wzrok.
- ▶ **Zastanów się:** jeśli na przykład wolisz przyrodę od kontaktów z ludźmi, to w jakim zawodzie się sprawdzisz? Sprzedawcy czy raczej ogrodnika? Czy jeśli wolisz patrzeć bardziej na niebo niż na figury geometryczne, to lepiej będziesz się czuł analizując kolumny cyfr, czyli np. w zawodzie księgowego/ej, czy raczej pracując na świeżym powietrzu?

Eyetracking

Wyniki uzyskane podczas badania eyetrackingowego pozwalają odpowiedzieć m.in. na pytania:

- ▶ które elementy przyciągają uwagę ucznia:
graficzne czy tekstowe?
- ▶ w jakiej kolejności elementy są postrzegane?
- ▶ które obszary pozostają niezauważane?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

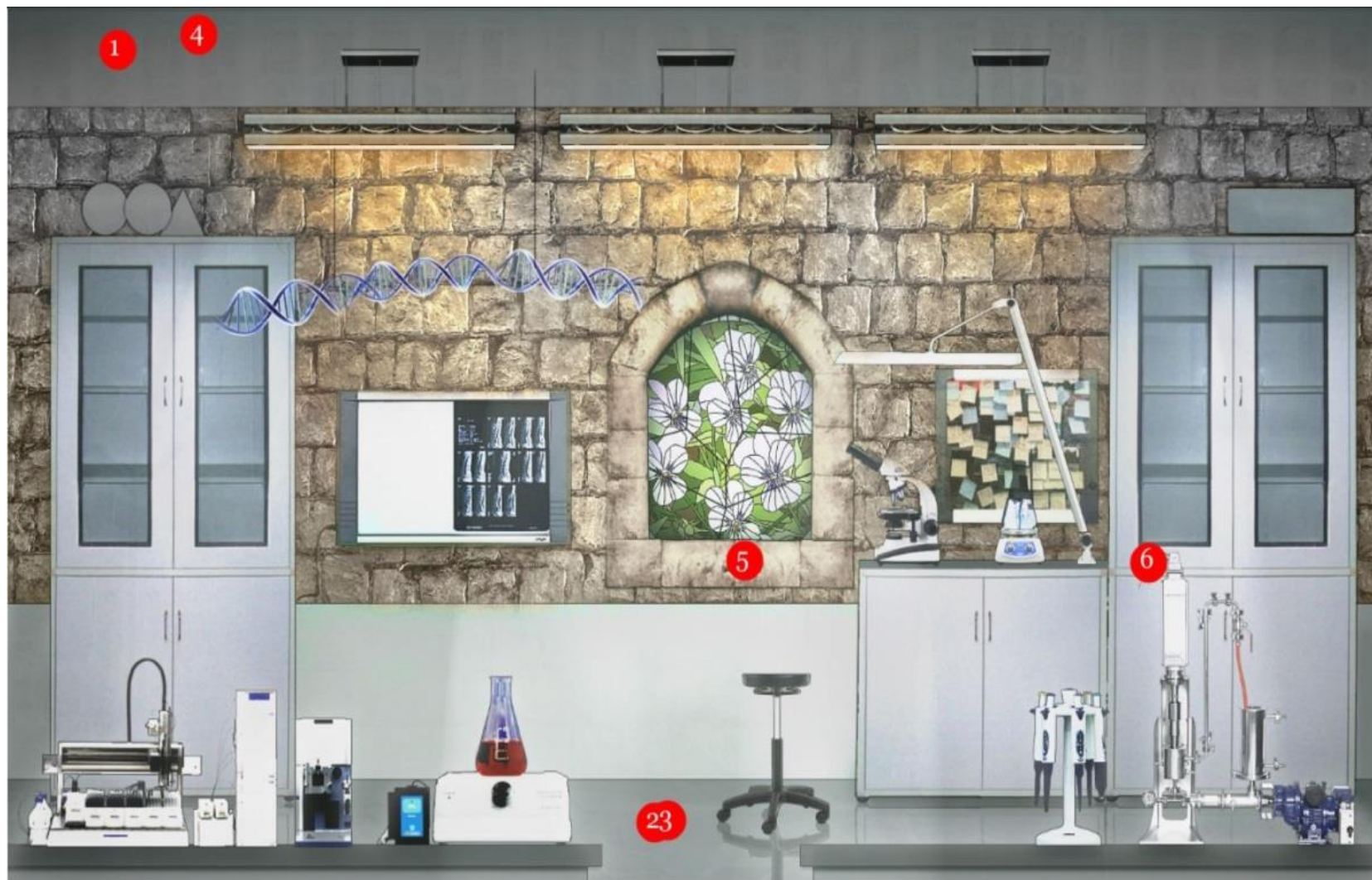
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Clicktracking

- ▶ Podczas gry, system kontroluje ruch myszki i kolejność klikania myszką w trzech wybranych komnatach: w nowoczesnym laboratorium, w sali kominkowej oraz w zabytkowej kuchni.
- ▶ Celem wprowadzenia tego czynnika stało się założenie, zgodnie z którym każdy człowiek posiada indywidualne preferencje fiksowania wzroku, charakterystyczne często dla dominującego kanału percepcji.

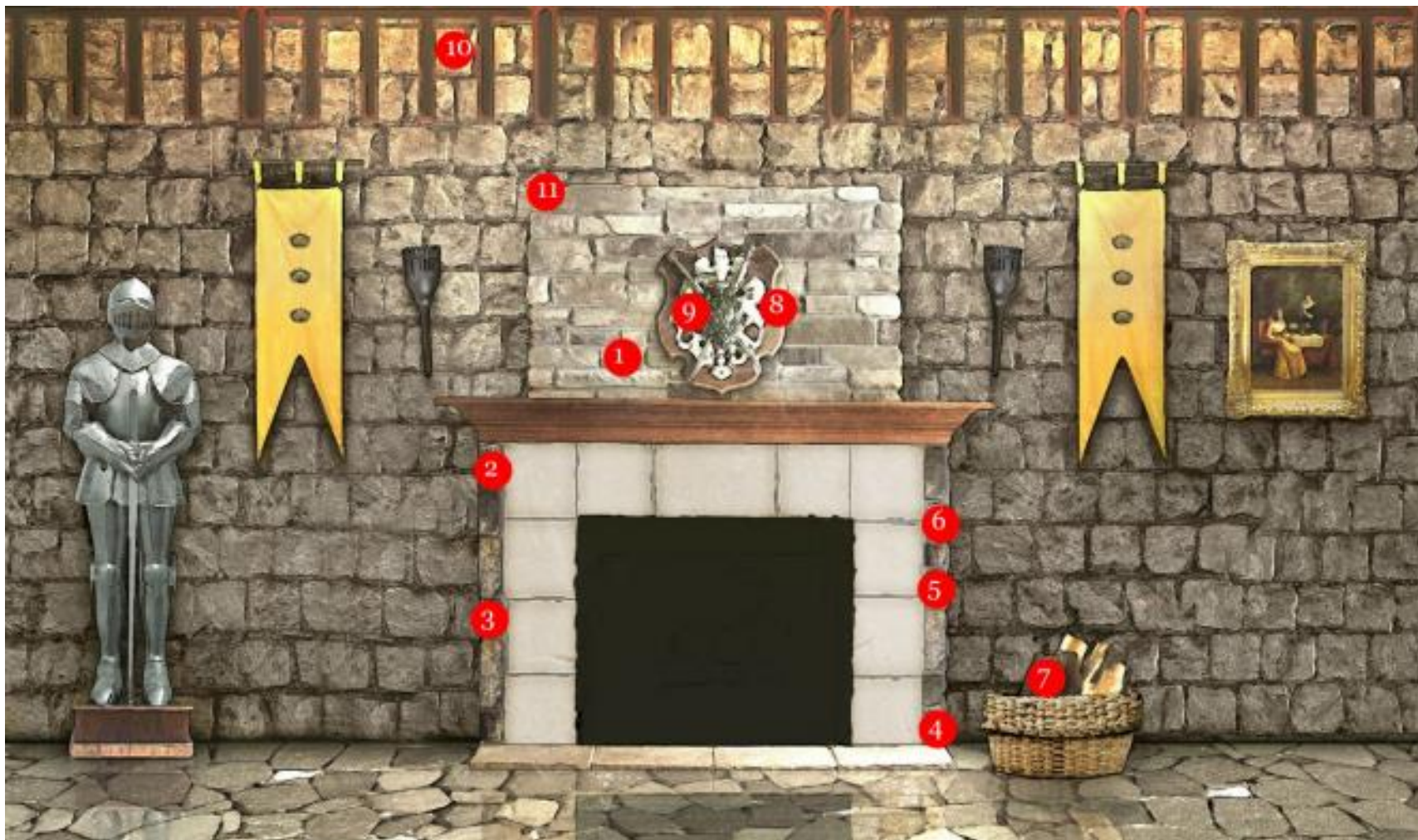
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Clicktracking

- ▶ Analiza map pozwala stwierdzić, które miejsca w tych pomieszczeniach były dla ucznia najważniejsze, a które najpóźniej dostrzegane.
- ▶ Uwzględnienie wszystkich trzech map clicktrackingu umożliwia nauczycielowi-doradcy postawienie hipotez na temat:

Clicktracking

- ▶ **preferencji stronnej** - czy uczeń szybciej dostrzega elementy znajdujące się po prawą czy po lewej stronie ekranu,
- ▶ **preferencji góra-dół** - czy uczeń szybciej dostrzega elementy znajdujące się na górze czy na dole ekranu,
- ▶ **preferencji barw** - czy uczeń ma tendencję do spostrzegania w pierwszej kolejności konkretnego koloru,
- ▶ **indywidualnego stylu i reguł spostrzegania przestrzeni** itd.

Clicktracking

pytania do ucznia

- ▶ Patrząc na te mapy, możesz stwierdzić, które miejsca w tych 3 pomieszczeniach były dla Ciebie najważniejsze i dlaczego.
 - ▶ Może uda Ci się dostrzec jakąś regułę? Jeśli tak, to jaka ona jest?
 - ▶ Czy wolisz prawą czy lewą stronę ekranu?
 - ▶ Czy najpierw klikasz na przedmiot na górze strony czy na dole?
 - ▶ A może najpierw klikasz przedmioty o jakimś określonym kolorze?

Clicktracking

wskazówki dla ucznia

- ▶ Ważne, żeby wiedzieć, że najłatwiej zapamiętujemy to, co jest w środku.
- ▶ Jeśli zauważysz, że na początku lub na końcu danego ekranu klikasz w jakimś określonym miejscu np. po lewej stronie, to jak będziesz przygotowywał się do sprawdzianu, umieść najważniejsze notatki po lewej stronie kartki.
- ▶ Jeśli zauważysz, że na początku lub na końcu klikasz na obiekty na górze, to już wiesz, że to jest dla Ciebie najważniejsza część przestrzeni i tam umieszczaj najważniejsze dla siebie treści.

*Czego ważnego dowiedziłaś/ eś się o sobie
z wygenerowanego raportu?*

Zawody

The background features a series of overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of orange and yellow, primarily concentrated on the right side of the frame. The shapes include triangles and polygons, creating a layered, abstract effect. The overall color palette is warm and vibrant.

Bogactwo zawodów

- ▶ koszykarz-plecionkarz
- ▶ technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
- ▶ ortoptystka
- ▶ technik pożarnictwa
- ▶ kelner
- ▶ technik architektury krajobraz
- ▶ technik weterynarii
- ▶ technik mechanizacji rolnictwa
- ▶ technik elektroradiolog
- ▶ asystentka stomatologiczna
- ▶ pszczelarz
- ▶ monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych
- ▶ technik przeróbki kopalin stałych
- ▶ technik odlewnik
- ▶ stroiciel fortepianów i pianin
- ▶ florysta
- ▶ technik prac biurowych
- ▶ introligator
- ▶ technik chłodnictwa i klimatyzacji

Podstawy inwentarza zawodów

- ▶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r., w sprawie klasyfikacji **zawodów szkolnictwa zawodowego** (Dz. U. z dnia 3 stycznia 2012 r.), na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
 - ▶ na jego podstawie wyróżniono **195 zawody**, które zostały poddane weryfikacji przez grupę sędziów kompetentnych

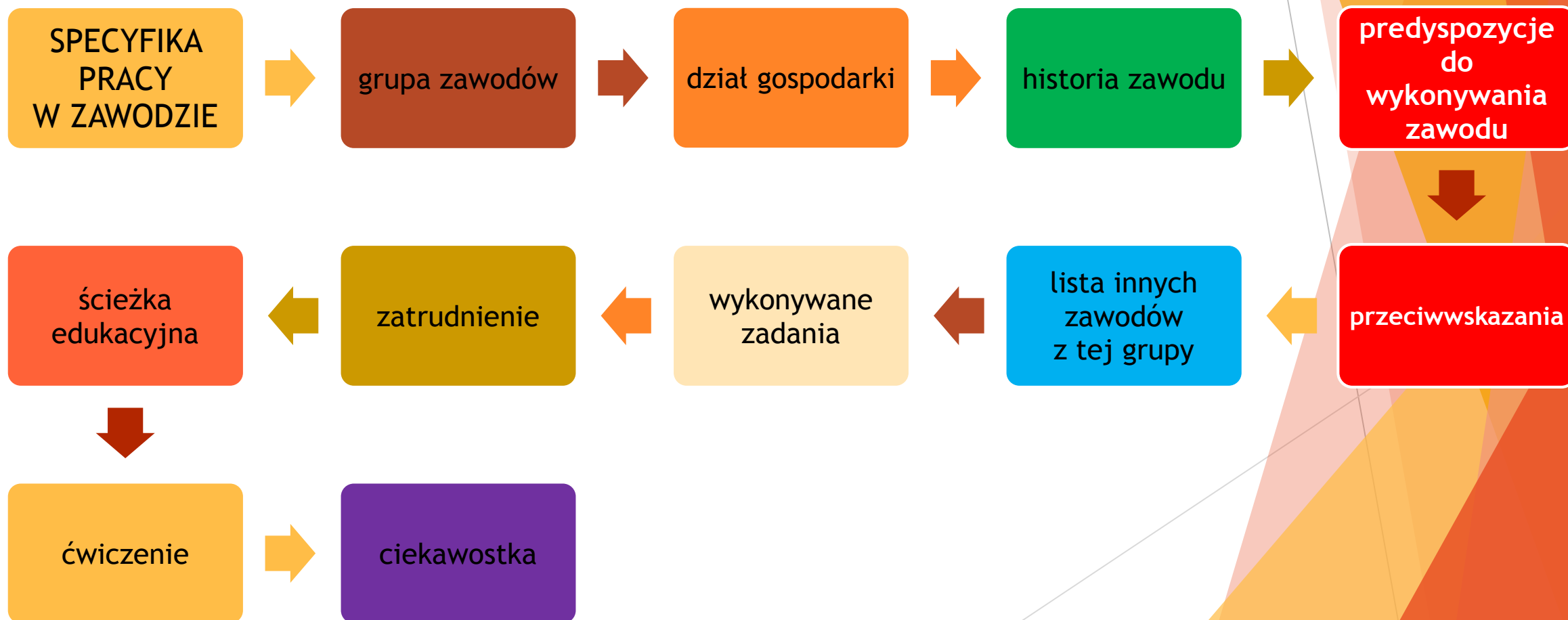
Zadania sędziów kompetentnych

- ▶ dwa etapy:
 - ▶ rozdzielenie zawodów zgodnie z **dominującym stylem poznawczym**, który powinien charakteryzować przedstawiciela danej profesji, aby wykonywana przez niego praca była zgodna ze sposobem jego funkcjonowania intelektualnego i przez to - jak najbardziej efektywna
 - ▶ rozdzielenie zawodów zgodnie z **dominującym stylem atrybucji**, który powinien charakteryzować przedstawiciela danej profesji, aby wykonywana przez niego praca była dla niego jak najbardziej satysfakcjonująca oraz zgodna ze sposobem spostrzegania przez niego zdarzeń i ich przyczyn

Na sędziów kompetentnych powołano psychologów i pedagogów zajmujących się doradztwem zawodowym oraz pracujących z grupą docelową.

Elementy filmu

Cele prezentacji filmów

przekazanie wiedzy o specyfice
poszczególnych zawodów

rozpoznanie predyspozycji
i przeciwwskazań do wykonywania zawodu

upowszechnianie wśród uczniów wiedzy
o deficytowych, mało znanych i nowych
zawodach

Szczególne uwarunkowania lub ograniczenia związane z kształceniem w danym zawodzie

SYMBOL	NAZWA ZAWODU	SZCZEGÓLNE UWARUNKOWANIA LUB OGRANICZENIA ZWIĄZANE Z Kształceniem w zawodzie
325402	TECHNIK MASAŻYSTA	kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących
351204	TECHNIK TYFLOINFORMATYK	kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących
352120	TECHNIK REALIZACJI DŹWIĘKU	kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących ORAZ wymagana podbudowa szkoły muzycznej
411004	TECHNIK PRAC BIUROWYCH	kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących
911205	PRACOWNIK POMOCNICZY OBSŁUGI HOTELOWEJ	kształcenie wyłącznie dla upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim
311927	TECHNIKA TRANSPORTU DROGOWEGO	wymagane prawo jazdy kat. B
311933	STROICIEL FORTEPIANÓW I PIANIN	wymagana podbudowa szkoły muzycznej
343602	MUZYK	wymagana podbudowa szkoły muzycznej
352122	TECHNIK REALIZACJI NAGRAŃ I NAGŁOŚNIEŃ	wymagana podbudowa szkoły muzycznej
341201	ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ	wymagane wykształcenie średnie
341204	OPIEKUNKA ŚRODOWISKOWA	wymagane wykształcenie średnie

Na podstawie: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

Materiały metodyczne dla doradcy zawodowego

Materiały metodyczne

Dla wszystkich stylów poznawczych oraz dla stylu atrybucji, oporu i motywacji przygotowano:

- ▶ test typu papier-ołówek
- ▶ kwestionariusz testu dla nauczyciela-doradcy
- ▶ arkusz obserwacji ucznia
- ▶ scenariusz zajęć
- ▶ arkusz testu do powielania

materiały metodyczne	opis narzędzi	DLA KOGO możliwe formy wykorzystania	PRZEZ KOGO osoby odpowiedzialne
<p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: 2em;">TESTY</p>	<p>zawierające:</p> <ul style="list-style-type: none"> • testy przeznaczone do wypełnienia przez ucznia, nazwany w sposób niesugerujący badanemu wymiaru, zawierający instrukcję • arkusze dla nauczyciela-doradcy, zawierające instrukcję obliczania wyników, sposób interpretacji wyników oraz opis funkcjonowania ucznia • testy do szybkiego powielania 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia grupowe • kontakt indywidualny ucznia z nauczycielem-doradcą 	<ul style="list-style-type: none"> • wypełniane przez ucznia • wypełniane przez nauczyciela-doradcę

materiały metodyczne	opis narzędzi	DLA KOGO możliwe formy wykorzystania	PRZEZ KOGO osoby odpowiedzialne
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ARKUSZE OBSERWACJI</p>	<p>zawierające:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skrócony opis obserwowanego czynnika • listę zachowań wskazanych do obserwacji • instrukcje wyliczania wyników • interpretację wyników 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja indywidualna • obserwacja grupowa 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel-doradca - podczas zajęć z doradztwa • wychowawca ucznia - na podstawie dobrej znajomości ucznia i obserwacji wielokontekstowej • nauczyciele przedmiotowi - na podstawie funkcjonowania ucznia na ich lekcjach • rodzice, opiekunowie - na podstawie obserwacji ucznia podczas aktywności pozaszkolnej

materiały metodyczne	opis narzędzi	DLA KOGO możliwe formy wykorzystania	PRZEZ KOGO osoby odpowiedzialne
SCENARIUSZE ZAJĘĆ GRUPOWYCH	<ul style="list-style-type: none">szczegółowy opis zajęć dydaktycznych lub ramowy opis cyklu zajęć, dotyczący diagnozowania oraz rozwijania lub doskonalenia zachowań specyficznych dla poszczególnych czynników	<ul style="list-style-type: none">zajęcia grupowe	<ul style="list-style-type: none">osoba prowadząca zajęcia z cyklu doradztwa zawodowego

materiały metodyczne	opis narzędzi	DLA KOGO możliwe formy wykorzystania	PRZEZ KOGO osoby odpowiedzialne
MATERIAŁY DODATKOWE	<ul style="list-style-type: none">• Kształtowanie optymizmu w doradztwie zawodowym.• Źródła optymizmu i wynikające z nich możliwości jego kształtowania w doradztwie zawodowym.• Adaptacyjność optymizmu oraz konsekwencje przyjętego stylu wyjaśniania.	<ul style="list-style-type: none">• aktywność własna nauczyciela-doradcy	<ul style="list-style-type: none">• osoba prowadząca zajęcia z cyklu doradztwa zawodowego

- ▶ **Test - ABSKON**
- ▶ **Arkusze obserwacji ABSKON**

- ▶ **Test - REAKT**
- ▶ **Arkusz obserwacji REAKT**

Instrukcja interpretacji oporu ucznia ujawnionego w trakcie Gry

OPÓR	Opór (reaktancja) - zachowania polegające na udowadnianiu własnej niezależności poprzez prezentowanie zachowań odwrotnych do tych, do których osoba jest nakłaniana w sytuacji społecznego oddziaływania. Często zdarza się, że opór „przykrywa” lęk ucznia, dotyczący np. oceny, ośmieszenia, porażki, czy ekspozycji społecznej.	
etap gry	odpowiedzi wskazujące na opór ucznia	odpowiedzi wskazujące na brak oporu ucznia
początek gry - zaproszenie grającego ucznia przez towarzysza Jacques/Jacqueline	Idę choć wiem, że będę miał/a z tego powodu kłopoty, bo mnie przecież prawie zawsze przytrafiają się kłopoty.	Idę, to ekscytujące zawsze przytrafiają się mi jakieś miłe przygody.
komnata luster	Jak dobrze, że Jacques/Jacqueline pójdzie pierwszy/a. To on/ona znajdzie właściwe lustro, bo ja zawsze coś przeoczę.	Jacques/Jacqueline idzie pierwszy, ale to i tak ja znajdę właściwe lustro.
komnata luster	Możesz przejść do kolejnego pomieszczenia schodami i będzie to bezpieczniejsze. Zajmie to jednak więcej czasu i będzie męczące.	Możesz szybko trafić do kolejnego pomieszczenia przesuwając dźwignię od zapadni, na której stoisz. To może się jednak skończyć poważną kontuzją.
sala biblioteczna	Dalej na pewno będzie trudniej.	Poradziłem sobie dotychczas, więc poradzę sobie też później.
klatka schodowa	Chcesz bezpiecznie obejść dziurę, co zajmie Ci więcej czasu.	Chcesz spróbować przeskoczyć dziurę, choć to trochę ryzykowne.

Instrukcja interpretacji oporu ucznia ujawnionego w trakcie Gry

- ▶ Jeśli uczeń zaznaczy 5 odpowiedzi z kolumny „*odpowiedzi wskazujące na opór ucznia*”, sugeruje to istnienie **silnej tendencji do ujawniania oporu**.
- ▶ Jeśli uczeń zaznaczy od 4 do 3 odpowiedzi z kolumny „*odpowiedzi wskazujące na opór ucznia*”, sugeruje to istnienie **tendencji do ujawniania oporu**.
- ▶ Jeśli uczeń zaznaczy od 2 do 0 odpowiedzi z kolumny „*odpowiedzi wskazujące na opór ucznia*”, sugeruje to istnienie **tendencji do nieujawniania oporu**.

- ▶ **Test - MOT**
- ▶ **Arkusz obserwacji MOT**

Instrukcja interpretacji motywacji ujawnionej w trakcie Gry

etap gry	możliwości wyboru	rodzaj motywacji
zabawkowa kuchnia	gotuję tu, bo ten kucharz mi każe	motywacja zewnętrzna
	gotuję to danie, bo trzeba to zrobić, aby przejść tę planszę	
	gotuję, bo mój towarzysz też gotuje	
	gotuję, bo takie jest zadanie	
	gotuję, bo lubię tworzyć nowe rzeczy	motywacja wewnętrzna
	gotuję, bo jestem ciekaw/ciekawa, co z tego wyjdzie	
	gotuję, bo chcę się dowiedzieć, jaki jest „mój sos”	
	gotuję, bo chcę	

- ▶ **Test - OPT**
- ▶ **Arkusz obserwacji OPT**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Styl atrybucji

Powróćmy do pytania...

Jak to się dzieje, że część z nas, pomimo niepowodzeń, trudnych warunków życia i niesprzyjających okoliczności **zachowuje energię, aktywność, gotowość do podejmowania wyzwań i optymizm?**

Podczas gdy, inni potrafi **zniechęcić i zatrzymać** w działaniu najmniejsza nawet porażka?

Prężność rodziny *wg Patterson*

- ▶ **prężność człowieka** - cecha lub właściwość zachowania
 - ▶ człowiek prężny pomimo kryzysów i sytuacji trudnych utrzymują zdrowie psychiczne i odzyskują szybko optymalny poziom funkcjonowania
- ▶ **prężność rodziny** - pomimo konfrontacji z sytuacjami trudnymi funkcjonują dobrze, a nawet uzyskują wyższy poziom funkcjonowania

Wymiar 1: STAŁOŚĆ

przyczyna stała

przyczyna niepowodzenia
=
przeświadczenie, że jest
ona trwała, nigdy nie
zniknie i zawsze będzie
prowadzić do porażki

przyczyna sukcesu
=
przeświadczenie o trwałych
cechach i zdolnościach,
co prowadzi do dobrego
funkcjonowania

Wymiar 1: STAŁOŚĆ

przyczyna okazjonalna

przyczyna niepowodzenia
=
szybszy powrót do
równowagi

przyczyna sukcesu
=
szybsze poddawanie się,
nawet gdy doświadcza się
powodzenia

Wymiar 2: ZASIĘG

globalny
całe życie / jego duży zakres

przyczyna niepowodzenia
=
pesymistyczne podejście do
wszystkich obszarów
funkcjonowania, a nie tylko
tego, w którym doświadczyło
się niepowodzenia

przyczyna sukcesu
=
przeświadczenie, iż
przyczyna ta pomoże
doświadczyć wydarzeń
pomyślnych również
w innych obszarach

Wymiar 2: ZASIĘG

ograniczony *konkretne wydarzenie*

przyczyna niepowodzenia
=
pesymistyczne podejście
jedynie do wybranego
obszaru życia, a nie
całości w nim
funkcjonowania

przyczyna sukcesu
=
uznanie przyczyny za
mającą wpływ tylko na to
konkretne doświadczenie

Wymiar 3: PERSONALIZACJA

personalizacja wewnętrzna

internalizacja

przyczyna niepowodzenia
=
obarczania siebie
za porażkę
=
niska samoocena

przyczyna sukcesu
=
własna odpowiedzialność
za sukces, zasoby
=
wysoka samoocena

Wymiar 3: PERSONALIZACJA

personalizacja zewnętrzna

eksternalizacja

przyczyna niepowodzenia
=
poza jednostką -
okoliczności zewnętrzne,
działania innych osób

przyczyna sukcesu
=
poza jednostką -
okoliczności zewnętrzne,
działania innych osób

Odpowiedzialność: co nas zwalnia z odpowiedzialności?

Determinizm genetyczny

Taki się urodziłem.

To przez moich dziadków.

Determinizm psychologiczny

To przez moich rodziców.

Determinizm środowiskowy

To przez mojego szefa.

Odpowiedzialność

- ▶ wnioskowanie, kto ponosi winę za sukcesy i porażki **kształtuje poczucie własnej wartości**
 - ▶ odpowiedzialność za własne czyny oraz nie przyjmowanie na siebie winy innych
- ▶ Wnioskowanie w tych kategoriach jest dalekie od wmawiania sobie afirmacji podnoszących wartość jednostki np. „Jestem najlepszy. Nie popełniam błędów”.
- ▶ Wnioskowanie ma zapewnić jednostce **umiejętność rzetelnego i precyzyjnego spojrzenia na rzeczywiste problemy.**

Style atrybucji

odpowiedzialne są za różnice indywidualne w obszarze radzenia sobie ze stresem, niepowodzeniami, porażkami i wyzwaniem życiowymi

STYL PESYMISTYCZNY w wyjaśnianiu niepowodzeń	STYL OPTYMISTYCZNY w wyjaśnianiu niepowodzeń
stały charakter niepowodzeń - nigdy, zawsze -	chwilowy charakter niepowodzeń - czasami, ostatnio -
zasięg uniwersalny niepowodzeń - nauczyciele są niesprawiedliwi - - książki są nudne -	zasięg ograniczony niepowodzeń - ta książka jest do niczego - - nie jestem dobry w pływaniu -
personalizacja wewnętrzna niepowodzeń - jestem głupi - - to moja wina -	personalizacja zewnętrzna niepowodzeń - za późno zacząłem się uczyć - - ten sprawdzian nie dotyczył tematu -

Cechy charakteryzujące optymistów i pesymistów

OPTYMISTA

- większa gotowość do działania
- większa aktywność
- nie docenia trudności, narażając się w ten sposób na ryzyko; nie jest jednak ryzykantem i osobą postępującą wbrew oczywistym faktom niskiej szansy

PESYMISTA

- niska gotowość do działania; trudności powodują paraliż działania
- duża pasywność
- nadmierna przezorność, co prowadzi do utraty wielu dobrych okazji

Cechy charakteryzujące optymistów i pesymistów

OPTYMISTA

- pozytywna wizja przyszłości, zdolność zmiany sytuacji niekorzystnej w korzystną
- pozytywna wizja ludzi: dostrzeganie wady innych przy jednoczesnym poszukiwaniu i akcentowaniu pozytywnych cech każdego człowieka
- zaufanie do drugiego człowieka

PESYMISTA

- negatywna wizja przyszłości, sytuacja niekorzystna pozostanie niekorzystną
- negatywna wizja ludzi: dostrzeganie w innym człowieku negatywnych cech, egoistycznej motywacji i interesowności
- brak wiary w drugiego człowieka

Cechy charakteryzujące optymistów i pesymistów

OPTYMISTA

- zachowania wyznaczone są aktualnymi potrzebami, przy uszanowaniu istniejących norm
- otwarty na nowe rozwiązania
- poświęca dużo uwagi innym osobom

PESYMISTA

- posiada rytuały regulujące jego życie
- zamknięty w sobie
- nie słucha ludzi

Cechy charakteryzujące optymistów i pesymistów

OPTYMISTA

- łatwiejsze przystosowanie się do zmian życiowych
- strategie radzenia sobie ze stresem ukierunkowane na problem
- nie do końca trafna ocena rzeczywistości

PESYMISTA

- trudniejsze przystosowanie się do zmian życiowych
- skłonność do zaprzeczania, odwracania uwagi i zaprzestawiania działań w sytuacjach trudnych
- bardziej realistyczne spojrzenie na rzeczywistość

**ATRYBUCJA
OBRONNA**

**wyjaśnienia chroniące człowieka przed
świadomością zaistnienia niepomyślnych
wydarzeń**

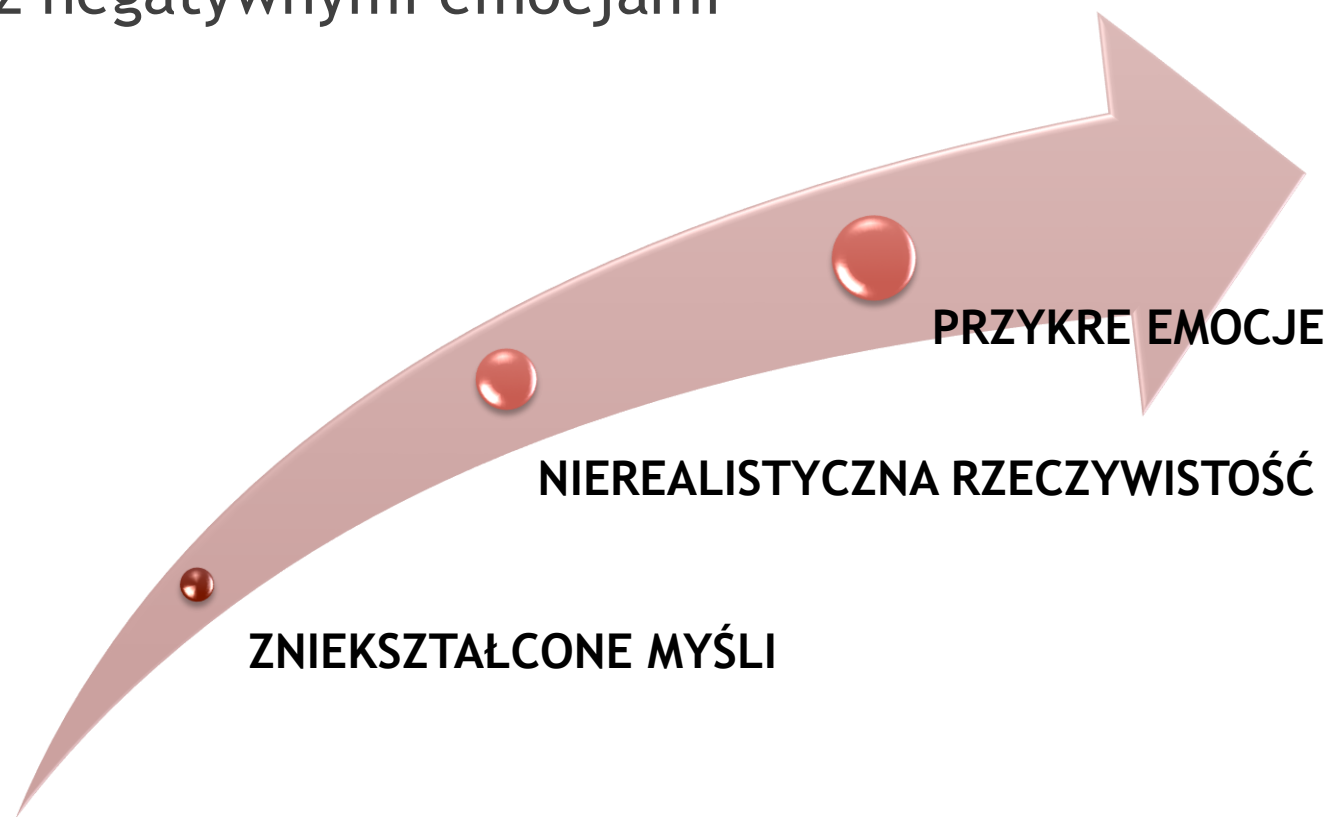
NIEREAALISTYCZNY OPTYMIZM - „*przeświadczenie
jednostki, że rzeczy dobre przydarzą się raczej jej niż
innym, a rzeczy złe spotkają raczej innych niż ją samą*”

WIARA W SPRAWIEDLIWY ŚWIAT - wiara, że każda
jednostka otrzymuje od losu to, na co sobie
zapracowała czyli przeswiadczenie, że dobrych ludzi
spotyka dobro, natomiast złych zło

Zniekształcenie poznawcze

błędy logiczne w myśleniu, których treść silnie łączy się z negatywnymi emocjami

optymistyczny styl atrybucji

=

sukcesy edukacyjne

dla optymisty porażka jest źródłem informacji na temat tego, co należy zmienić i jak działać bardziej efektywnie

nie zaś informacją, że „do czegoś się nie nadaje” czy „powinien z czegoś zrezygnować, bo nie jest wystarczająco dobry”

optymistyczny styl atrybucji = sukcesy edukacyjne

u optymisty porażka nie jest generalizowana, tzn. nie jest uznawana za zasadę działania i rzeczywistości

optymistyczny styl atrybucji = sukcesy edukacyjne

dla optymisty przyczyna niepowodzeń nie wynika ze stałych, niezmiennych cech osobowościowych, lecz czynników zewnętrznych, podlegających modyfikacji; tym samym niepowodzenie nie staje się perspektywą przerażającą i demotywowującą

OPTYMISTYCZNE MYŚLENIE = RACJONALNE MYŚLENIE

POZYTYWNE MYŚLENIE ≠ OPTYMISTYCZNE MYŚLENIE

nie musi być
oparty na
faktach
np. afirmacje

=

podstawą optymizmu nie są
*„pozytywne frazesy ani
wyobrażenia zwycięstw,
ale sposób myślenie
o przyczynach tego, co się nam
przydarzyło”*

Styl wyjaśniania a syndrom wyuczonej bezradności

utrwalenie przekonań o braku związku przyczynowego między własnym działaniem, a jego konsekwencjami

STYL WYJAŚNIANIA	WYJAŚNIENIA PRZYCZYŃ WYDARZEŃ NIEPOMYŚLNYCH	WYJAŚNIENIA PRZYCZYŃ WYDARZEŃ POMYŚLNYCH
<p>uleganie syndromowi wyuczonej bezradności</p> <p>STYL PESYMISTYCZNY</p>	<p>personalizacja wewnętrzna</p> <p>charakter stały</p> <p>globalny zasięg</p>	<p>personalizacja zewnętrzna</p> <p>charakter chwilowy</p> <p>ograniczony zasięg</p>
<p>nieuleganie syndromowi wyuczonej bezradności</p> <p>STYL OPTYMISTYCZNY</p>	<p>personalizacja zewnętrzna</p> <p>charakter chwilowy</p> <p>ograniczony zasięg</p>	<p>personalizacja wewnętrzna</p> <p>charakter stały</p> <p>globalny zasięg</p>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PORADNIK
POZYTYWNEGO
MYŚLENIA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dziękujemy za uwagę